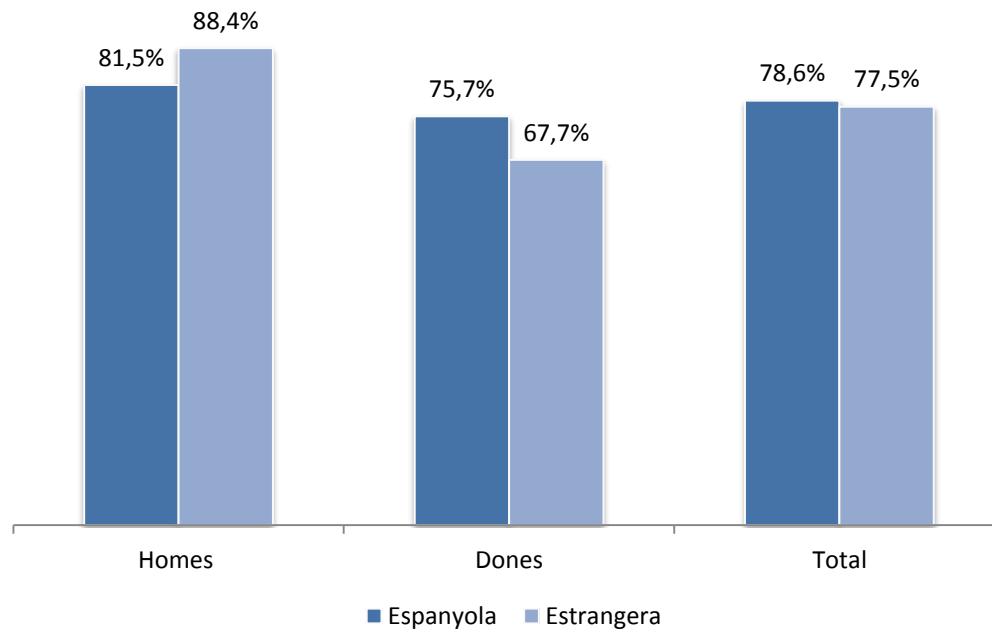

**SITUACIÓ LABORAL DE LA POBLACIÓ
ESTRANGERA A CATALUNYA. Informe 2017
Treballadores de la llar estrangeres**

Variació interanual de la població estrangera en el mercat de treball

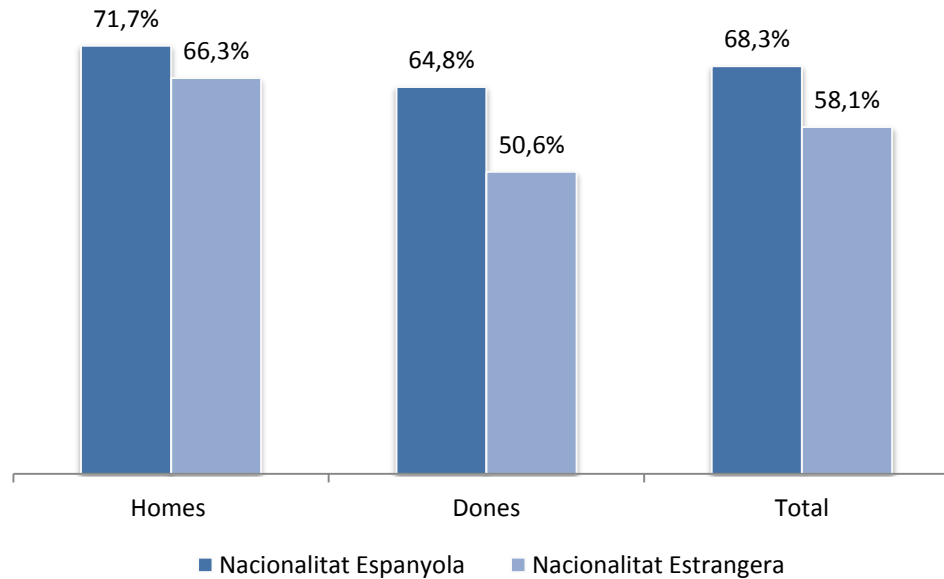
- Primer increment de població empadronada estrangera des del 2009.
- Continua l'augment de població estrangera ocupada que es va iniciar el 2015.
- S'incrementa més l'ocupació dels homes que de les dones. També creix més l'ocupació de la població comunitària que la de l'extracomunitària.
- Torna a créixer l'ocupació sense contracte.

**Gràfic 2.12. Taxes d'activitat de 16 a 64 anys per sexes i nacionalitat.
Catalunya, 4t trimestre del 2016**

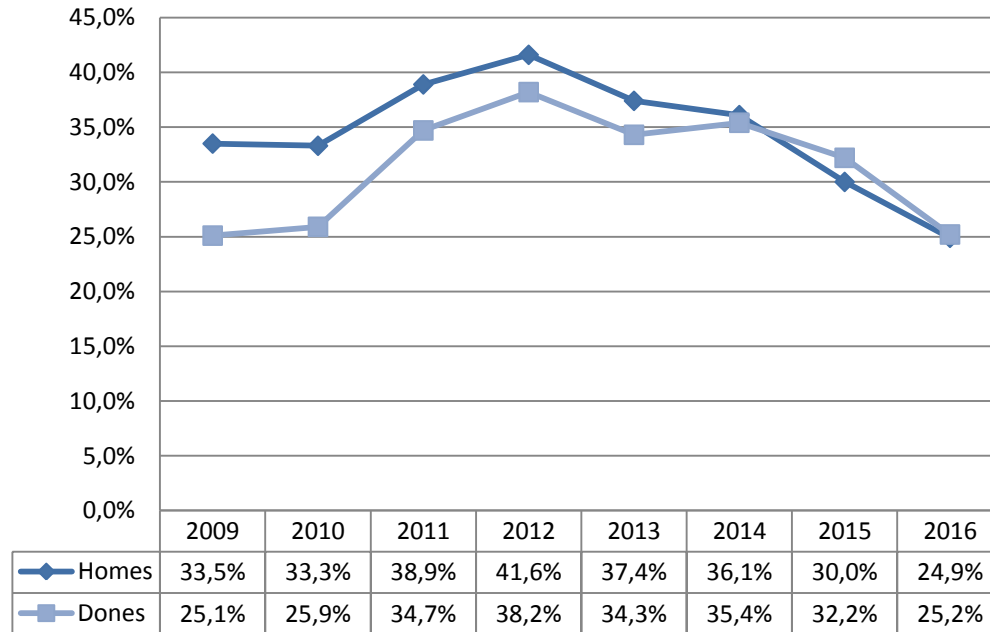
Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

**Gràfic 2.19. Taxes d'ocupació de 16 a 64 anys per nacionalitat.
Catalunya, 4t trimestre 2016**

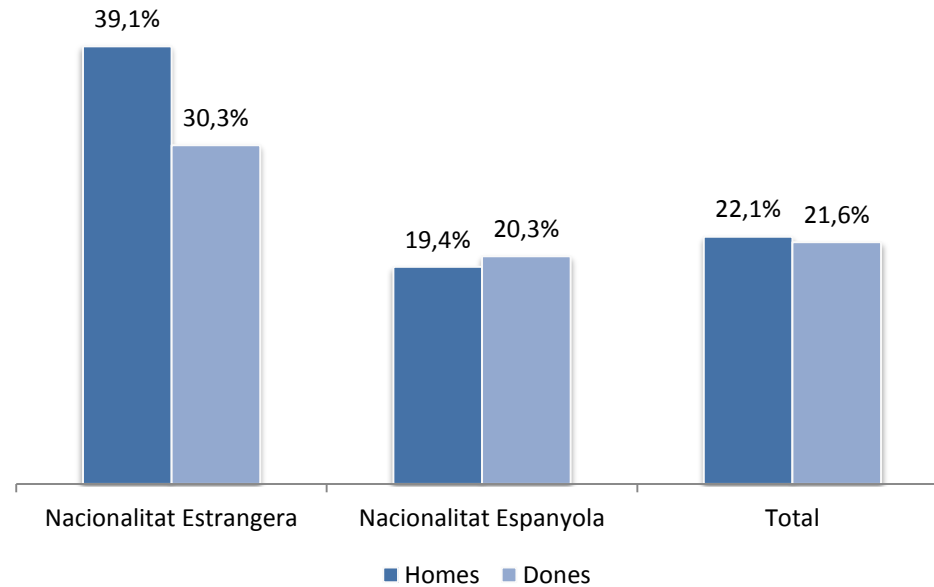
Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

**Gràfic 2.27. Evolució de la taxa d'atur de la població estrangera a per sexes.
Catalunya 4t trimestre de cada any**

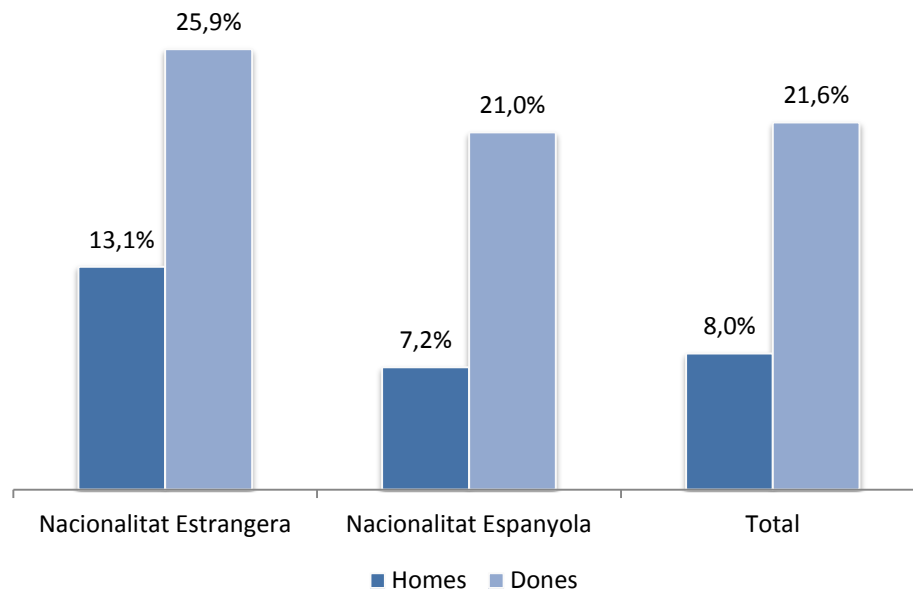
Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

**Gràfic 3.1. Taxa de temporalitat per nacionalitat i sexe.
Catalunya, 4t trimestre del 2016**

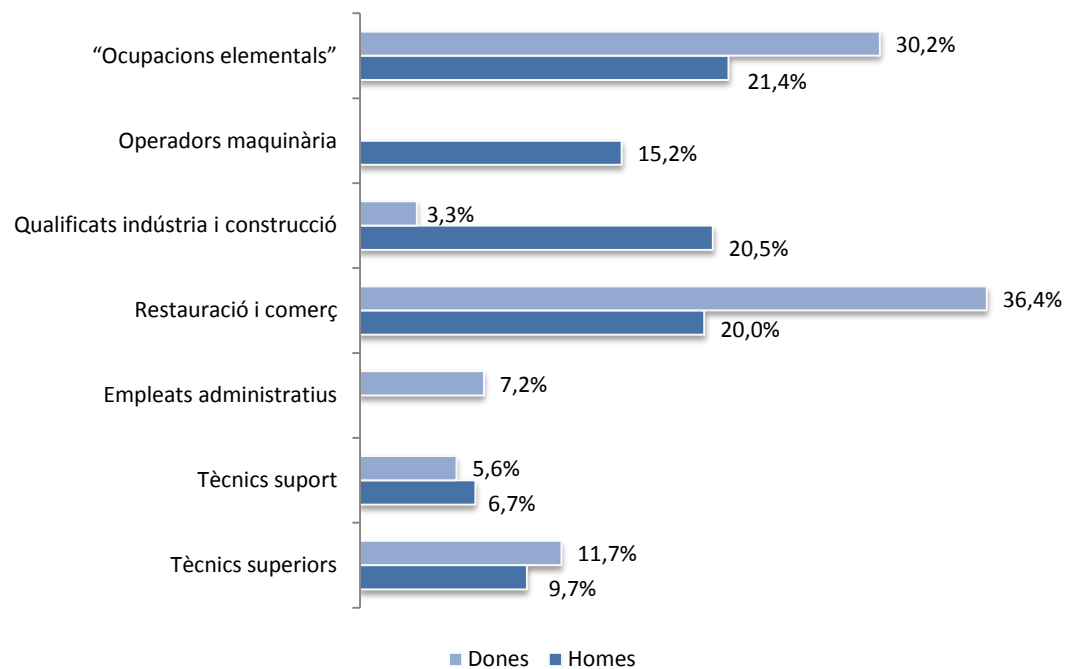
Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

**Gràfic 3.2. Taxa de parcialitat per nacionalitat i sexe.
Catalunya, 4t trimestre del 2016**

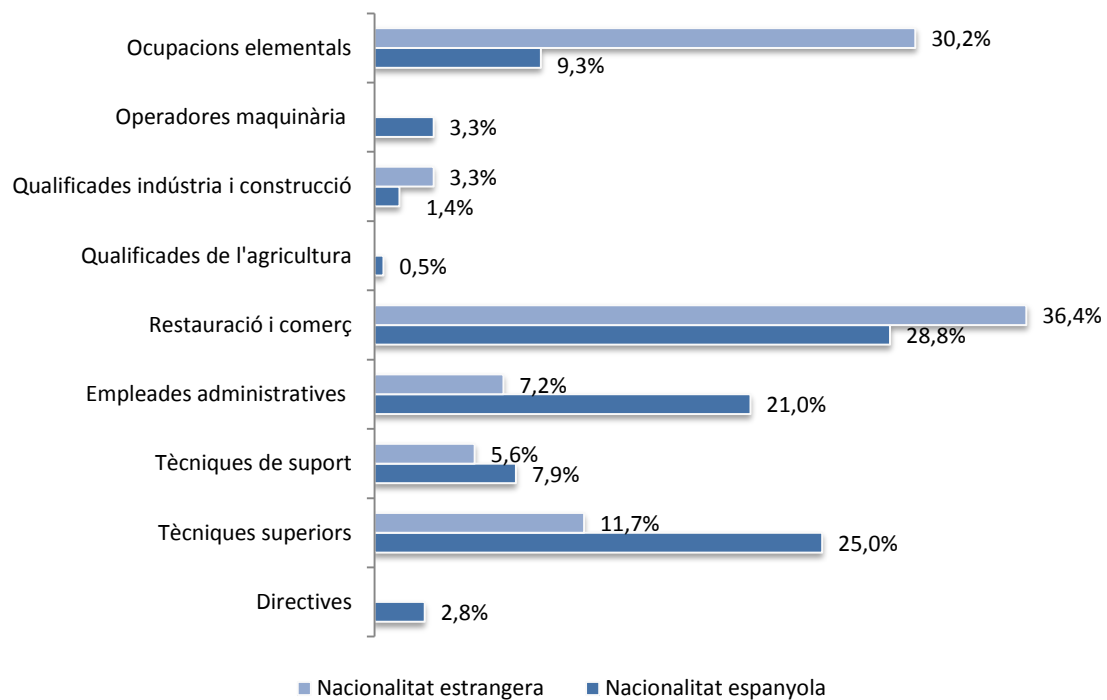
Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

**Gràfic 3.3. Distribució de l'ocupació estrangera per grups professionals segons el sexe.
Catalunya, 4t trimestre 2016**

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

**Gràfic 3.4. Distribució de les dones ocupades per grups professionals segons la nacionalitat.
Catalunya, 4t trimestre 2016**

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

Taula 3.5. Distribució de l'ocupació estrangera per branques d'activitat segons el sexe, 10 primeres branques amb més ocupació estrangera a Catalunya. 4t trimestre 2016

	Home	Dona	Total
Hostaleria	12,2 %	21,5 %	16,4 %
Comerç	17,1 %	13,6 %	15,5 %
Indústries manufactureres	19,5 %	7,9 %	14,2 %
Treball de la llar	*	23,8 %	11,6 %
Construcció	14,5 %	*	8,1 %
Administració i serveis auxiliars	4,2 %	7,9 %	5,9 %
Transport i emmagatzematge	7,5 %	*	5,4 %
Activitats profess. científ. i tècniques	4,4 %	4,3 %	4,3 %
Sanitat i serveis socials	*	6,8 %	3,8 %
Informació i comunicacions	3,7 %	*	3,1 %

*Aquesta dada presenta una xifra inferior al mínim acceptable per ser estadísticament vàlida, presentant per tant un error estadístic no acceptable. És per això que no la tenim en compte.

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

Taula 3.6. Distribució de les dones ocupades per branques d'activitat segons la nacionalitat. 10 primeres branques amb més ocupació femenina a Catalunya. 4t trimestre 2016

	Nacionalitat espanyola	Nacionalitat estrangera	Total
Comerç	19,2 %	13,6 %	18,5 %
Sanitat i serveis socials	14,1 %	6,8 %	13,2 %
Indústries manufactureres	10,6 %	7,9 %	10,3 %
Educació	10,8 %	*	9,9 %
Hostaleria	6,9 %	21,5 %	8,7 %
Activitats prof. científiques i tècniques	7,0 %	4,3 %	6,7 %
Treball de la llar	3,3 %	23,8 %	5,8 %
Admó pública i Seguretat Social	6,4 %	*	5,7 %
Administració i serveis auxiliars	4,9 %	7,9 %	5,3 %
Altres serveis	3,6 %	*	3,4 %

*Aquesta dada presenta una xifra inferior al mínim acceptable per ser estadísticament vàlida, presentant per tant un error estadístic no acceptable. És per això que no la tenim en compte.

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

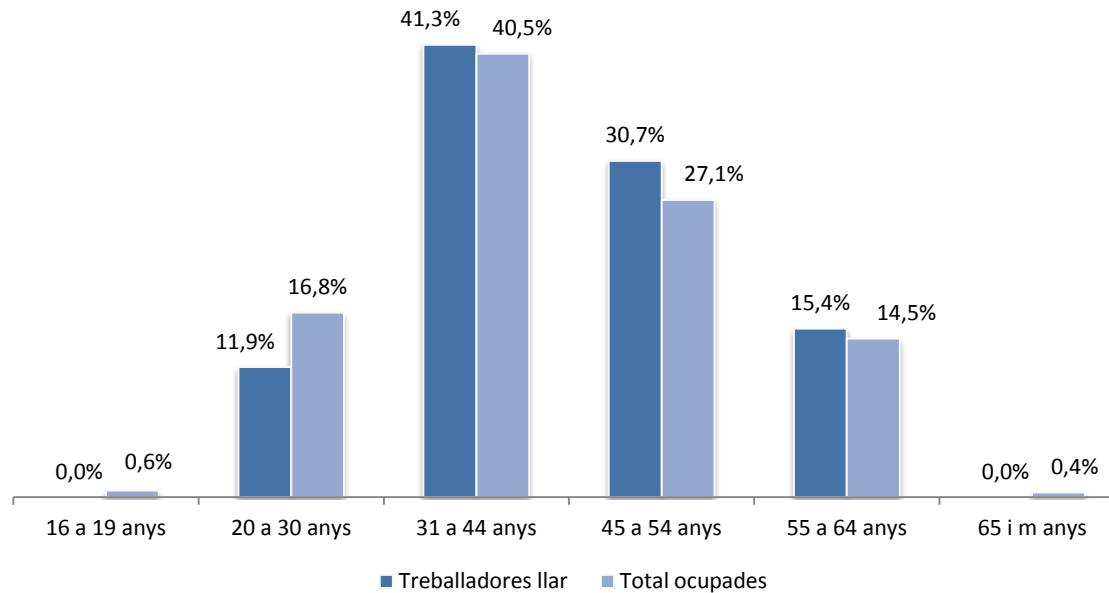
Taula 3.7. Distribució per nacionalitats de les dones ocupades en cada branca d'activitat. 10 primeres branques amb més ocupació femenina a Catalunya. 4t trimestre 2016

	Nacionalitat espanyola	Nacionalitat estrangera	Total
Comerç	90,9 %	9,1 %	100,0 %
Sanitat i serveis socials	93,6 %	6,4 %	100,0 %
Indústries manufactureres	90,5 %	9,5 %	100,0 %
Educació	96,0 %	*	100,0 %
Hostaleria	69,5 %	30,5 %	100,0 %
Activitats prof. científiques i tècniques	92,0 %	8,0 %	100,0 %
Treball de la llar	49,3 %	50,7 %	100,0 %
Admó. pública i Seguretat Social	98,5 %	*	100,0 %
Administració i serveis auxiliars	81,5 %	18,5 %	100,0 %
Altres serveis	92,8 %	*	100,0 %
Total	87,6 %	12,4 %	100,0 %

*Aquesta dada presenta una xifra inferior al mínim acceptable per ser estadísticament vàlida, presentant per tant un error estadístic no acceptable. És per això que no la tenim en compte.

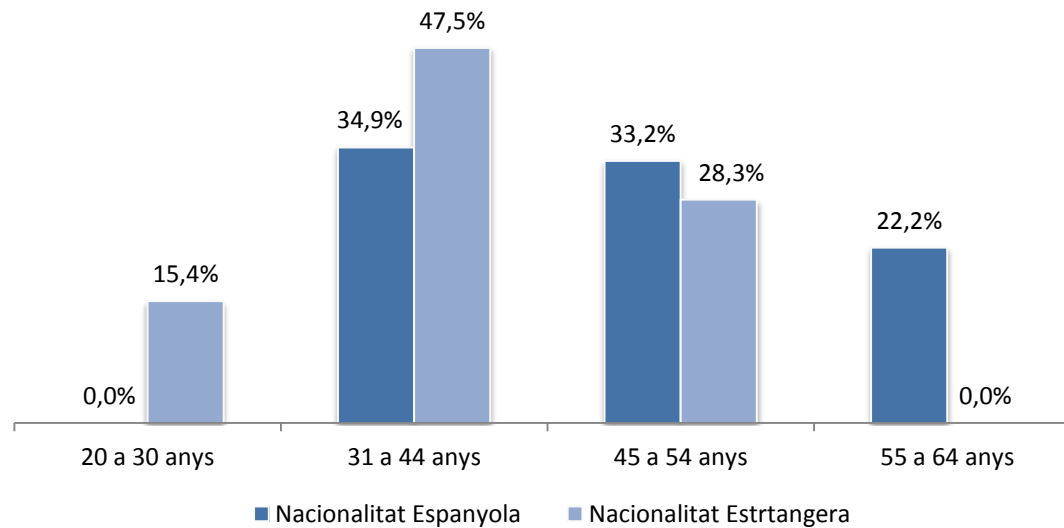
Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

Gràfic 4.1. Comparació de la distribució per edats de les treballadores de la llar i del total de dones ocupades. Catalunya 4t trimestre de 2016

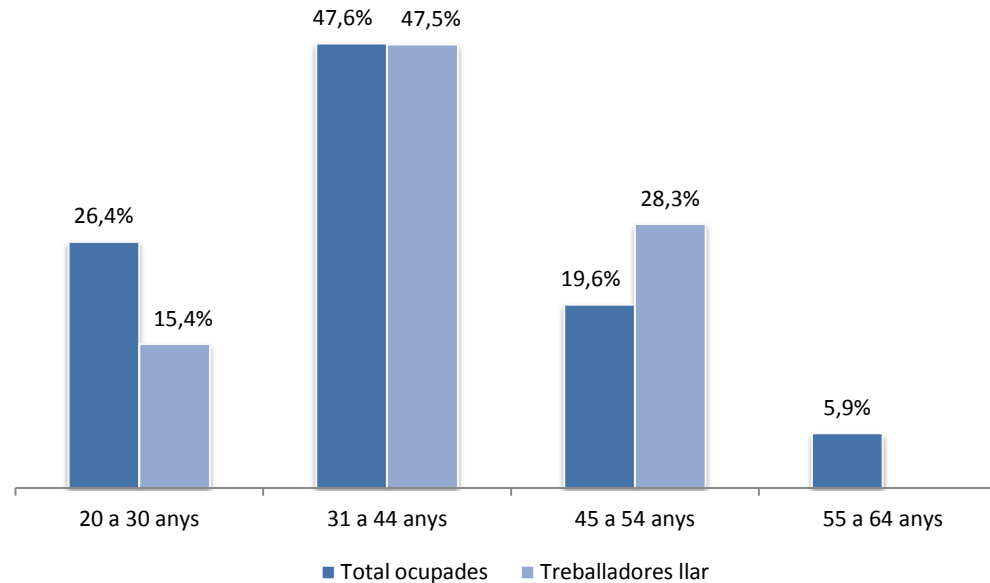
Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

Gràfic 4.2. Comparació de la distribució per edats de les treballadores del de la llar per nacionalitat. Catalunya 4t trimestre de 2016

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

Gràfic 4.3. Comparació de la distribució per edats de les treballadores de la llar amb el total de les dones estrangeres ocupades. Catalunya 4t trimestre de 2016

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

Taula 4.3. Distribució de les dones estrangeres ocupades per branques d'activitat, segons les zones geogràfiques d'origen. Catalunya 4t trimestre 2016

	Unió Europea	Resta d'Europa	Amèrica Llatina	Àsia	Àfrica	Total
Comerç	*	*	*	36,4 %	*	13,6 %
Hostaleria	21,6 %	*	22,3 %	*	*	21,5 %
Administració i serveis auxiliars	*	*	9,7 %	*	*	7,9 %
Treball de la llar	*	*	38,8 %	*	*	23,8 %
Total	100,0 %	100,0%	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

*Aquesta dada presenta una xifra inferior al mínim acceptable per ser estadísticament vàlida, presentant per tant un error estadístic no acceptable. És per això que no la tenim en compte.

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

**Taula 4.4. Principals col·lectius de treballadores de la llar estrangeres.
Catalunya 4t trimestre 2016**

	% del total de les treballadores de la llar estrangeres	% del treball de la llar sobre el total de col·lectiu nacional
Hondures	22,3.%	81,7.%
Bolívia	17,2.%	77,5.%

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

**Taula 4.5. Tipus de relació laboral de les treballadores de la llar estrangeres.
Catalunya 4t trimestre 2016**

Indefinida	71,6 %
Temporal	28,4 %
Total	100,0 %

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

Taula 4.6. Tipus de contracte temporal. Catalunya 4t trimestre 2016

Obra o servei determinat	36,7 %
Verbal	55,9 %

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

**Taula 4.8. Distribució de la població ocupada per hores de treball habituals a la setmana.
Trams significatius. Catalunya 4t trimestre 2016**

	Treballadores de la llar	Mitjana
menys de 30	55,4%	13,1%
de 30 a 40	7,6%	16,9%
més de 40	37,0%	70,0%
Total	100,0%	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

Taula 4.9. Treballadores estrangeres ocupades com a treballadores de la llar i afiliació a la seguretat social a Catalunya. Percentatge estimat d'irregularitat laboral, desembre 2016

Afiliació Seguretat Social de la llar	Població Ocupada en treball de la llar	Diferència	% d'irregularitat en el treball de la llar	% irregularitat total branques
35.329	47.262	-11.933	25,2 %	3,0 %

Font: elaboració pròpia a partir de l'Enquesta de Població Activa (EPA) de l'INE

ANÀLISI QUALITATIVA DE LA RECERCA EL GRUP DE DISCUSSIÓ

GRUP DE DISCUSSIÓ

Objectiu

- Reflexionar sobre el marc legal de referència i les condicions laborals de les treballadores de la llar estrangeres
- Complementar l'estudi quantitatiu del CERES sobre les treballadores de la llar estrangeres
- Concretar propostes de millora

Participants

- Dona, sindicalista responsable federativa del sector de treball de la llar
- Dona, inspectora de Treball
- Dona, responsable d'una associació de treballadores estrangeres de la llar
- Home, responsable d'una ONG d'intermediació en treball domèstic i cura de persones
- Dona, responsable sindical nacional de polítiques d'igualtat de gènere

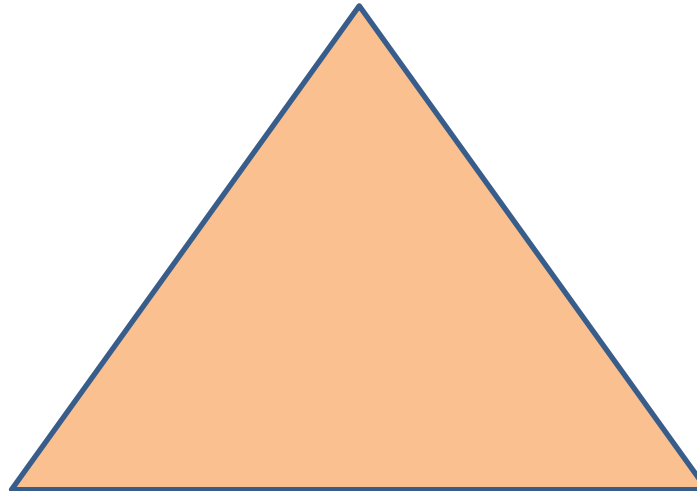
Marc de la discussió

- Anàlisi de la situació actual
- Causes
- Propostes

RESULTATS DEL GRUP DE DISCUSSIÓ

FACTORS QUE INCIDEIXEN

VALORACIÓ SOCIAL

Normativa laboral

Normativa d'estrangeria

Valoració social

- *“... si las personas, si la sociedad en general, no valora los trabajos de cuidados y domésticos difícilmente el modelo productivo los valorará.”*

Valoració social

- El treball de la llar s'ha associat a l'àmbit de reproducció, atribuït històricament a les dones, que no ha estat considerat treball i s'ha deslligat dels processos productius.
- Aquesta percepció social dominant és l'element determinant que condiciona el marc legal i, per tant, les condicions laborals i les situacions d'explotació que es donen al sector.
- La Llei d'estrangeria comporta en la pràctica una discriminació indirecta des del punt de vista de gènere.
- És una normativa pensada bàsicament per a les condicions laborals dels homes i, per tant, té efectes discriminatoris en el sector del treball de la llar.

Normativa d'estrangeria

“...el trabajo peor pagado es el que quieren todas, porque no les piden nada, ni papeles ni nada.”

Normativa d'estrangeria

- Una part molt important d'aquestes treballadores són estrangeres i moltes es troben en situació irregular. Això agreuja la seva situació i precaritza encara més la seva relació laboral.
- La Llei d'estrangeria comporta importants dificultats per accedir a la regularitat: cal un mínim de tres anys de residència a l'Estat espanyol i un contracte de treball d'un any a jornada completa (o 30 hores en cas de treballadores discontinues).
- Per a les renovacions, cal un mínim de cotització a la Seguretat Social i mantenir una relació laboral, i encara que es preveuen certes flexibilitzacions, no són suficients ateses les dificultats inherents al sector.
- Es constata que es donen casos d'explotació laboral que ratllen la situació d'esclavitud i l'existència de xarxes de tràfic de persones vinculades al treball de la llar.

Normativa laboral

“Si ya es difícil poder demostrar que hay una relación laboral, olvídate de poder demostrar que falta cualquier tipo de derecho. Olvídate. [...] Yo no puedo entrar dentro del domicilio. ¿Cómo puedo constatar que se están incumpliendo los derechos?”

Normativa laboral (1)

- Les reformes legals del 2011 i del 2012 reconeixen el caràcter laboral del treball de la llar, però desaprofiten l'oportunitat d'equiparar les treballadores de la llar a la resta de treballadors i treballadores del Règim General.
- La inclusió com a Sistema Especial dins del Regim General de la Seguretat Social comporta el manteniment d'aspectes clarament discriminatoris
- A diferència d'altres sistemes especials que tenen la funció de sobreprotegir els treballadors, el Sistema Especial de les treballadores de la llar serveix per subprotegir aquest col·lectiu.
- Es manté el desistiment voluntari en comptes de garantir el dret a un acomiadament motivat i se les exclou de la Llei de prevenció de riscos laborals, del FOGASA i molt especialment de la prestació d'atur.

Normativa laboral (2)

- Altres mancances vinculades amb l'especificitat del treball de la llar afecten les pensions dignes per a aquestes treballadores o la possibilitat de denunciar els incompliments de la normativa.
- Aquest és un aspecte molt important, perquè més enllà de disposar de drets cal disposar de mecanismes de control i de denúncia per garantir el seu compliment.
- El fet que el centre de treball coincideix amb el domicili del contractador impossibilita l'acció de la Inspecció de Treball.
- La soledat de les treballadores i el desconeixement dels seus drets agreugen la seva situació de precarietat i afecten la seva capacitat d'organitzar-se i de reivindicar els seus drets.

Propostes

“...tal como está el panorama [...] o pensamos fórmulas diferentes, las tradicionales no nos sirven [...] tendríamos que pensar colectivamente en red, cómo trabajar en la organización de estas personas trabajadoras, porque es básico...el sindicato es una pieza del puzle.”

Propostes (1)

- Generar un canvi en la percepció social: posar en valor els treballs de la llar i les cures de les persones i professionalitzar aquesta feina per desvincular-la de l'estereotip de gènere.
- Modificar la normativa laboral (ratificació del conveni 189 OIT) i centrar el caràcter especial d'aquest Sistema en una millora de la protecció d'aquestes treballadores.
- Flexibilitzar els requisits i els tràmits d'accés a la regularitat i per a les renovacions de les autoritzacions de treball
- Millorar el coneixement que es té del sector. Calen més recerques i especialment calen més i millors dades a les estadístiques oficials.

Propostes (2)

- Cercar models alternatius de contractació i d'oferta de serveis a partir del reforçament de l'estat del benestar (serveis i intermediació pública, xecs serveis...), que permetin la intervenció sindical, la negociació col·lectiva i el control de les condicions laborals.
- Fer arribar la veu de les treballadores i les seves necessitats allà on es prenen decisions que poden millorar la seva situació.
- Promoure un acostament dels sindicats a les associacions on s'agrupen aquestes treballadores.
- Fomentar l'organització de les treballadores de la llar a partir de noves fórmules basades en el teixit de xarxes socials i institucionals.